

Je ziet het wel eens. Bij een stoplicht. Onder het nummerbord van de auto voor je. Een oneliner in plaats van de naam van een garagebedrijf. 'Evolutie: Er gebeurt de laatste tijd niet veel bijzonders hè...' Of: 'Evolutie: Waarom moeilijk doen als het in 7 dagen kan?' Of nog weer anders: 'Oerknal? ...dus eerst was er niets en dat is óók nog ontploft?' Stof tot nadenken. Voor de automobilist.

'De Heilige Geest en de schepping' lijkt ook zo'n oneliner. Evenzo: stof tot nadenken. Voor de Bijbellezer. Christenen hebben vaak de neiging om te snel door de Bijbel heen te vliegen. De Heilige Geest vinden ze dan pas in het Nieuwe Testament. En voor je het weet, gaat het dan alleen nog over geestelijke dingen. Over genade, bijvoorbeeld, alsof de Geest niets met natuur heeft. De Heilige Geest en de schepping? Hebben die met elkaar te maken? Nee, daar heb ik nooit zo over nagedacht.

Zwevend over de wateren

Dat kun je God niet kwalijk nemen. Je hemelse Vader valt namelijk vrijwel direct met de deur in huis. Meteen al bij het begin. In het tweede vers van de Bijbel. We lezen immers dadelijk in Genesis 1: 2, hoe de Geest van God over de wateren zweeft. Waar overigens niets 'zweverigs' aan is. De Geest verkeert niet in extase. En zeker verkeert de Geest niet onder invloed. Maar de Geest zweeft hier, zoals een adelaar zweeft. Heel concreet, heel liefdevol, heel zorgzaam. Alert en actief. Met een doel voor ogen.

Mozes gebruikt datzelfde woordje 'zweven' immers later ook in Deuteronomium 32: 11. Daar zingt hij zijn zwanenzang. In dat afscheidslied gebruikt hij dat prachtige beeld van de adelaar. Vol overgave hoor je hem zingen: "Zoals een arend over zijn jongen waakt en voortdurend erboven blijft zweven, zijn vleugels uitspreidt en zijn jongen daarop draagt, zo heeft de HEER Zijn volk geleid, Hij alleen: geen andere god stond Hem bij."

Zweven is dus niet zomaar wat zweven. Dat mogen we vanuit Deuteronomium rustig vaststellen. En ook dat waarover de Heilige Geest zweeft komt in een ander licht te staan. Het water van de oervloed is niet zomaar 'woest en doods', zoals Genesis 1: 2 nu vertaald is. Geen moment wil onze hemelse Vader de indruk wekken dat het een 'zootje' was daar beneden. Zeker. Nergens een sprankje licht. De aardbol gehuld in water. Ongevormd en zonder leven nog. Toch is dat water beneden geheiligd. De Bron van licht en leven zweeft erboven. Voor de

Heilige Geest is dat water wat de jongen zijn voor die arend. Dat water is Zijn water en Hij gaat er wat moois van maken.

Ja, want de Geest die daar zweeft is inderdaad de Heilige Geest. Dezelfde Geest, die straks zal spreken door de profeten, zoals wij dat belijden. Zeker. Het Hebreeuwse woordje 'ruach' heeft meerdere betekenissen. Het kan geest, adem, wind en zelfs storm betekenen. Maar dit is niet de wind of een storm. Dit is de adem Gods – hier zweeft de Geest Gods. Machtig en majestueus. Sterk en liefdevol. Tomeloos creatief. Gereed om uit het niets de dingen tevoorschijn te roepen. Samen met de Vader (Genesis 1: 1) en de Zoon (Johannes 1: 1-3 en Kolossenzen 1: 15-17).

Voor de schepping cirkelt het leven van de Vader om de Zoon en de Geest. En dat van de Zoon om de Vader en de Geest. En dat van de Geest om de Vader en de Zoon. De schrijver C.S. Lewis sprak ooit van een 'goddelijke liefdedans' van de Drie-enige God. Op de allereerste avond van deze wereld breidt die liefdedans zich ineens uit. In steeds grotere cirkels. Zonder een spoor van chaos. De donkere nacht vol verwachting. Vreugde om wat worden zal. Met het oog op de kroon van alles. De mens. Die de liefde Gods waarmee alles gemaakt wordt straks beantwoordt. De avond waarmee de schepping begint preludeert zo op de komende morgen en de vele die nog zullen volgen.

Levengevend

In Psalm 104 wordt dat heel mooi beschreven. Talrijk zijn Gods werken. Alles met wijsheid gemaakt. De aarde vol van Zijn schepselen. "Zie," mag David zingen, "hoe wijd de zee zich uitstrekt. Daar wemelt het, zonder tal, van dieren, klein en groot." En dan te bedenken dat we het grootste deel van de zee en van wat daarin wemelt niet eens kennen. Veel dieper dan de schepen die er zich voortbewegen zijn we nog altijd niet gekomen. We zijn nog even ver als Job aan wie de Heere vraagt (Job 38: 16): "Betrad jij ooit de plaats waar de zee opwelt, heb jij over haar diepste bodem gewandeld?" Laat staan dat we begrijpen wie Leviatan is. Hier in Psalm 104: 26 spelend in zee, terwijl de Heere zijn kind Job in Job 40: 32 waarschuwt: "Waag het eens hem aan te raken – weet wel: het zou je laatste strijd zijn."

En al die wemelende levende wezens – in de zee, in de lucht en op het land – ontvangen het leven van de Heilige Geest. Ze wachten tot God hen te eten geeft. Opent Hij Zijn hand, zingt Psalm 104, dan worden zij verzadigd. Verbergt God Zijn gelaat dan bezwijken ze van angst en is het met hen gedaan. Zendt Hij de Heilige Geest – de adem Gods – dan worden ze geschapen. Ja, zingt de dichter: "Zo geeft u de aarde een nieuw gelaat." Met andere woorden: dan wordt het lente. De bloembollen komen niet vanzelf in bloei. Dat zijn maar sprookjes van de grachtengordel. Nee, het is de Heilige Geest. Hij wekt tot leven. Hij doet

groeien en bloeien. Hij is de scheppingsadem van God. In Psalm 104 staat het scheppingswerk van God centraal. En juist deze Psalm opent je ogen voor het wonder van de Geest die leven geeft.

Het leven een wonder

En wat een wonder is dat leven zelf al niet. Vooral het mensenleven. We lezen hoe God op de zesde dag die mens maakt. In Genesis 2: 7 vormt Hij hem uit stof en blaast hem de levensadem in de neus. En weer is daar de Heilige Geest. Horen we Job niet in Job 33: 4 zeggen: “De Geest van God heeft mij gemaakt, de adem van de Ontzagwekkende doet mij leven”? God de Vader geeft het leven door de Heilige Geest. Zoals de Heilige Geest dat opnieuw zal doen, als de graven open gaan. Want ook in de tweede opstanding is het de Geest die levend maakt. Schrijft de apostel Paulus niet in Romeinen 8: 11: “Want als de Geest van Hem die Jezus uit de dood heeft opgewekt in u woont, zal Hij die Christus heeft opgewekt ook u die sterfelijk bent, levend maken door Zijn Geest, die in u leeft.”

Het wonder van de Geest die leven geeft is groot. Leven aan alle schepselen. Groot en klein. Leven aan de eerste Adam en leven aan de tweede Adam. Leven aan het begin van elk mensenleven en leven aan het einde van elk mensenleven. Na de dood en bij de tweede opstanding straks. Adembenemende dingen. Zoals heel het mensenleven zelf adembenemend is. Medici geven toe dat het gewoon een wonder is. Ook als ze zelf niet geloven. Dat je bij wijze van spreken zomaar raak kunt snijden in een menselijk lichaam. Hartoperaties. Noem het maar op. Je snijdt aderen door en hecht ze weer aan elkaar. Ze lekken nog even na. En dan groeien ze zomaar dicht. Zonder een spoor van wat geweest is na te laten.

Denk aan Psalm 139. Waar we lezen van het vormeloos begin van ieder mensenleven. Hoe de schepper elk mensenleven zomaar deze wereld binnen weeft. Als een kostbaar stukje borduurwerk van de Heilige Geest. Zelfs Zijn eigen Zoon heeft Hij zo onze werkelijkheid binnen geweven. En dan te bedenken hoe ingewikkeld een mens in elkaar zit. Duizenden malen ingewikkelder en verfijnder, dan alles wat mensen ooit bedacht hebben. Onbegrijpelijk groot is het wonder.

Met eigen ogen zien

De engelen juichen (Job 38: 7). Als God de aarde ophangt boven het niets (Job 26: 7). In de nacht. En zeker straks. In het licht van de eerste morgen. De aarde ineens zichtbaar. Jong en nieuw. Flonkerend als een diamant. Het eerste licht weerkaatsend.

Wij waren er niet bij, toen de wereld geschapen werd. We weten er niet meer van, dan wat onze hemelse Vader ervan vertellen wil. Maar er komt een tijd dat we met eigen ogen zullen zien. Want de Heilige Geest

is al druk bezig. Met de voorbereidingen voor de herschepping van deze wereld en van de mens als kroon van de schepping. Er staat nog heel wat te gebeuren. Lazen we pas aan tafel niet wat Jesaja aan mag kondigen? Hoe de wolf zich in Jesaja 11: 6 neerlegt naast het lam. De panter naast het bokje. Kalf en leeuw samen weiden. Het herdersmetier kinderspel. Koeien en beren samen in de wei. Leeuw en rund vegetarier. Een zuigeling spelend bij het hol van een adder. Niemand die meer kwaad doet.

We weten nog maar nauwelijks iets van deze schepping. Hoe meer vragen de wetenschap beantwoordt, des te meer komen erbij. Of het nu gaat om het heelal, waarvan we nog maar zo bitter weinig begrijpen, of om de wereld van de bouwstenen van de materie. Waar elk atoompje wel weer een universum op zich lijkt. Een lege ruimte waarin zich de wonderlijkste krachten voortdoen en zich allerlei kleine deeltjes als quarks bevinden. Waar onderzoek naar gedaan wordt met de grootste deeltjesversneller ter wereld. Een unieke cirkelbaan van 27 kilometer lang. Bij Genève. Honderd meter onder de grond. Op zoek naar het Higgsdeeltje. De ontbrekende schakel in de theorie van de materie. Om zo iets meer van de elementaire processen van stervorming en materievorming in het heelal te begrijpen. En het einde van alles is nog lang niet in zicht.

Straks, vertelt de Bijbel, zullen we zien. En begrijpen. En een eeuwigheid nodig hebben om ons te verwonderen. We zullen ontdekken dat alles niet met een oerknal begon, maar met de Heilige Geest. We zullen zien dat er niet eerst materie was waaruit zich zoiets als geest evolueerde. We zullen er oog voor krijgen dat de Bijbel gelijk heeft. Het was precies andersom. Eerst geest en toen materie. Eerst de Heilige Geest. Hij scheidt en herscheidt. Hij formeert. Hij creëert. Hij vernieuwt. Stof tot nadenken, tot verwondering, tot loven en prijzen. Zoals Psalm 104 zo mooi begint: "Prijs de HEER, mijn ziel. HEERE, mijn God, hoe groot bent U. Met glans en glorie bent U bekleed, in een mantel van licht gehuld."